

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№5

2026 MAY

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

АДАПТИВНОЕ БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	10
Шарипов Конгратбай Авезимбетович, Исматуллаев Темур Равшан угли	
STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEKANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	18
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna	
ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	26
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишеревич	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	35
Габбарова Ильмира Володиевна	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLOATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	41
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	48
Усманова Азиза Баходировна	
PEREGONDAGI HARAkatNI BOSHqARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSESSORLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIqISH.....	53
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	62
Alimova Dilafro'z Tohir qizii	
HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	68
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHANGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR.....	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI ..	74
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li	
IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHqARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	89
Muxtorova Shaxlo Farxodovna	
O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	101
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	106
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	

MHXS STANDARTLARIGA O‘TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	117
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO‘P O‘LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	123
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIVAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	127
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO‘Y BERISHI MUMKIN BO‘LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	132
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o‘g‘li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQRISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQISH...	143
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg‘ashova Madina, Jo‘rayev Muhiddin	
JAHON MOLIVAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	147
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA “TEJAMKOR ISHLAB CHIQRISH” KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	151
Mamasoliyev G‘ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDIY BARQARORLIKNI TA‘MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO‘LLARI.....	156
Mamadjanova Tuyg‘unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARIDA ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO‘SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	161
Yusupova Feruza Yo‘ldoshevna	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O‘RNI	166
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	173
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	178
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	184
O‘tbosarov Abrorbek Adxamjon o‘g‘li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQRISH.....	189
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLISH VA UNING MUAMMOLARI	196
Ro‘zmetov Mansur	
O‘ZBEKISTONDA IJTIMOYIY TURIZMNI QO‘LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	200
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIVAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO‘RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIVAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	205
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	210
Turaboev Ibroxim Ismoil o‘g‘li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG‘DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	215
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	225
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	231
Тожалиев Шохрух Талип ўғли GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	236
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	241
Azlarova Aziza Axrorovna AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI	248
Marufxanov Davron Hasanovich O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI	255
Isakjanova Saboxat Muhamedovna MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI	263
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI	268
Anvar Deberdiyev RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	272
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	278
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILİYATIGA YANGICHA YONDASHUV	283
Tadjiev Bexzod Umidjanovich OTMNI MOLIYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLIYAVIY MODELLARI	290
Tuxliyev Bozor Karimovich TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	293
Abirova Nargizabonu TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	298
Ro'ziyeva Maftuna Yusufovna OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	303
Sharipova Shahlo Istamovna METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	308
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li SANOAT KORXONALARIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	312
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	317
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

OLIV TA'LIM BITIRUVCHILARI SONINING JISMONIY SHAXSLAR DAROMAD SOLIG'IGA TA'SIRI VA INSON KAPITALI ORQALI IJTIMOIV XARAJATLARNI BOSHQARISH.....	323
Primova Nigora Ikrom qizi	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	331
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ELEKTRON TIJORAT BILAN SHUG'ULLANUVCHI KORXONALARDA MIJOZLAR QONIQISH DARAJASI..	337
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	341
Xakimov Akbar Anvarovich	
FOTOELEKTRIK TIZIM SAMARADORLIGIGA HARORAT, SOYALANISH VA DEGRADATSIYA OMILLARINING TA'SIRI.....	344
Majidova Maxliyo A'zam qizi	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	354
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
STUDY OF THE INFLUENCE OF MEMBRANE REACTOR ON METHANE CONVERSION WITH WATER VAPOR AND CARBON OXIDE (IV).....	362
Umida Shabarova, Sugdiyana Abdurasulova	
ESG MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN: EVALUATION PRACTICES, KEY DETERMINANTS, AND STRATEGIC PRIORITIES.....	367
Sanemkhan Abdullaeva	
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	375
Boymirzayev Doniyorbek Anvarjon o'g'li	
PEDAGOGIK MAHORATNI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM JARAYONINI TAKOMILLASHTIRADIGAN PLATFORMA ISHLAB CHIQUISH	379
Salomov Shokirjon, Boboyev Shavkat, Normamatov Xayriddin	
ПОВЫШЕНИЕ ОГНЕСТОЙКОСТИ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ ВТОРИЧНОГО ПОЛИЭТИЛЕНА.....	386
Назаров Феруз, Назаров Фарход, Ахмедова Фазилат, Элмуродов Элгез, Янгибоев Асадбек	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Rasulov Akmal Xurshid o'g'li	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	397
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI STRATEGIK AHAMIYATI	403
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	407
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
XORAZM VILOYATINING IQTISODIY SALOHİYATI VA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TARKIBI HAMDA JORIY HOLATI	411
Karimova Shaxnoza O'ktamovna	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLİYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	418
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ JOYLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH	423
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
AKTIVLAR QADRSIZLANISHI XARAJATLARINING MOLİYAVIY VA SOLIQ HISOBOTLARIGA TA'SIRI.....	427
Jarimbetov Ajiniyaz Kurbanbaevich	

MUHANDISLIK GEOMETRIYASI VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA MULTIMEDIA VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM NATIJALARIGA TA'SIRI: AUDIO VA VIDEOTEKNOLOGIYALAR IXTISOSLIGI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	430
Utkirova Mamura Faxriddin qizi	
HUDUDIY TADBIRKORLIK TIZIMIDA INVESTITSION RESURSLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INSTITUTSIONAL VA EKONOMETRIK YONDASHUVLARI	436
Isakov Axmadali Esanbayevich	
MINTAQAVIY OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA INVESTITSION RESURSLARNING TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH	444
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
XABAR ALMASHISHGA ASOSLANGAN MARKETINGDA ISTE'MOLCHILARNING SHAXSIY HAYOTINI KUTILMALARI	452
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI OPTIMALLASHTIRISH VA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT SEKTORINI INSTITUTSIONAL ISLOH QILISHNING QIYOSIY TAHLILI.....	461
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
ZAMONAVIY SERVIS KOMPANIYALAR TANNARXINI ANIQLASHNING DOLZARB YO'NALISHLARI	471
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
NAVOIY VILOYATINING TURISTIK OBYEKTALARI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI TAHLILI	477
Turayev Abduvohid Kuldashovich	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	483
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich	
QORAKO'L TERI JINGALAKLARINING TAKRORLANMAS KO'RINISHI VA XUSUSIYATLARI.....	492
Hakimova Sh.Q., Azimov J.Sh., Farmonov F.F.	
YOSH TADBIRKORLARNING STARTAP LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	497
Koriev Orif Azizovich	
HUDUDLARDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	502
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Karimov Chuxmor Abdirashidovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY HOLATI VA MOLIYAVIY NATIJALARI TAHLILI.....	507
Alimov Baxodir Batirovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISHNING IQTISODIY TAHLILI	513
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING ROLI	516
Xodjimatom Maksudbek Ubaydullayevich	
MINTAQA TURIZM INDUSTRIYASINING IQTISODIY RIVOJLANISHI VA BOSHQARUV FAOLIYATLARI TAHLILI	520
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Ruziqulov Aziz Tuxtayevich	
TIJORAT BANKLARIDA FINTECH TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH ORQALI MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASH: NAZARIY YONDASHUV VA ISTIQBOLLAR	526
Nazarova Shohista Tolmas qizi	
METALLARGA BOSIM OSTIDA ISHLOV BERISH JARAYONLARINI RAQAMLI MODELLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	531
Xasanov Kamoliddin Akmal o'g'li, Abdullayev Fatxulla Sagdullayevich, Diyorov Salohiddin Farhod o'g'li, Jalolov Jafar Jamol o'g'li	

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINI MHHS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: USLUBIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	537
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIRIN IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHGA UNDOVCHI OMILLAR.....	543
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
MINTAQANING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	548
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MUZEY OBYEKTINING SIG'IM TAHLILI: FAYZULLA XO'JAYEV UY-MUZEYI TAJRIBASIDA.....	553
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIKLARI.....	560
Turdiyeva Muqaddas Umarovna	
МОДЕЛЬ ЦИФРОВОГО ОБЪЕКТА ДЛЯ АНАЛИЗА КОМПЛЕКСНЫХ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОБЪЕКТОВ.....	565
Гулямов Шухрат, Шамсутдинова Винера, Караханова Алсу, Зайниддинова Зебинисо	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY MEKANIZMLARI	571
Yuldoshov Otabek Jovli o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING XALQARO KAPITAL BOZORLARIGA INTEGRATSIYASI VA INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH MEKANIZMLARI.....	576
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSH SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISH VA RAQOBAT USTUNLIKLARINI TA'MINLASH MEKANIZMLARI	583
Asenbaeva Aydaygul, Toshqulova Aziza	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	587
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	591
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
SCENARIO-BASED ECONOMETRIC EVALUATION OF REAL INVESTMENT EFFICIENCY IN SMALL BUSINESS ACTIVITIES.....	601
Otajanov Umid Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	611
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	619
Boltayev Zokirjon Otanazarovich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SUV RESURSLARI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Sapayev Azamat Rustamovich	
ФИСКАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА В СРЕДНЕСРОЧНОМ БЮДЖЕТНОМ ПЛАНИРОВАНИИ.....	626
Е.М. Соң	
BUXORO VILOYATINING YALPI HUDUDIY MAHSULOT DINAMIKASI VA UNING TARMOQ TUZILMASIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR TAHLILI	631
Raxmonqulova Nafisa Olimjonovna	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	

O'ZBEKISTONDA "O'ZSUVA"MINOT" AJ TIZIMI KORXONALARINI "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA JALB QILINGAN XUSUSIY INVESTITSIYALAR DINAMIKASINING IQTISODIY TAHLILI	652
Risqibekova Nozimaxon	
WAYS TO REDUCING POVERTY BY INCREASING INCOME: INSTITUTIONAL AND SOCIO-ECONOMIC MECHANISMS	657
Muxammedov Jasurbek Oллоberdi ugli, Ganiyev Muhammadjon Khalilovich	
QURILISH KORXONALARIDA XARAJATLARNI KLASSIFIKASIYA QILISH VA HISOBGA OLISH TIZIMI	663
Toshimov Azizbek Hakimovich	
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARIDA SUV RESURSLARIDAN OQILONA FOYDALANISH.....	667
Jobborov Elmurod Normo'minovich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING HUDUDIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI...	672
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
HUDUDLARARO IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	677
Erkinova Dildora Ravshonbek qizi	
XORIJIY BANKLAR AMALIYOTIDA RISKLARNI VAHOLASH VA BOSHQARISH TAJRIBASI	683
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ РАБОТОСПОСОБНОСТИ МЕТАЛЛОРЕЖУЩЕГО ИНСТРУМЕНТА ПРИ ОБРАБОТКЕ ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫХ МАТЕРИАЛОВ.....	687
Желтухин Андрей Владимирович	
AUDITORLARNING PROFESSIONAL FIKR VA MULOHAZALARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO ILG'OR TAJRIBALARNING AHAMIYATI	694
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
SOVUTGICH QURILMASIDAGI KONDITSIONERDAN AJRALIB CHIQUADIGAN ISSIQLIKDAN MAHSULOTLARNI QURITISHDA FOYDALANISH	699
Nuritov Ikrom, Iboeva Sevinch, Sultonmurodova Xurinis	
ORGANISATIONAL BEHAVIOR IN ENTERPRISES AND ITS IMPACT ON MANAGEMENT DECISION-MAKING: A REVIEW OF THEORIES	704
Djumanov A.A.	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI VA DOLZARB MUAMMOLARI	714
Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Mannabova Madina Sunnatillo qizi	
MILLIY GO'SHT CHORVACHILIGINING INNOVATSION RIVOJLANISHIDA TASHKILY-IQTISODIY OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	721
Kushakov Faxriddin Baxtiyarovich	
KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA XARAJATLAR MONITORINGINING ROLI.....	731
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA KADRLAR TAYYORLASH VA DUAL TA'LIM TIZIMI RIVOJI.....	738
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
YANGI O'ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISH MAQSADLARI VA ISTIQBOLLARI....	741
Musayeva Shoirazimovna	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕНСКОГО ТРУДА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ И ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	746
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TRANSPORT LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAMLUKAT IQTISODIYOTI RIVOJIDAGI O'RNI	754
Abdusalikova Komila Abdusalikovna	

JAMOAT TRANSPORTI KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI AMALGA OSHIRISH USULLARI.....	758
Berdiyev Temur Azamatovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ELEKTRON TIJORAT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI.....	764
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
NAVOIY VILOYATI XATIRCHI TUMANIDA MAVJUD TURISTIK RESURSLARDAN ICHKI VA XALQARO TURIZMDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	769
Turayev Abduvoxid Kuldashevich	
RAQAMLI PLATFORMALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALARNING INKLUZIVLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	776
Azizbek Nusratov San'atillayevich	
MINERAL VA KIMYOVIY QO'SHIMCHALAR BILAN KOMPLEKS MODIFIKATSIYALASH ORQALI SEMENT MATRITSASI MUSTAHKAMLIGINI OSHIRISH.....	781
Turgaev Jambul Adilbaevich	
KICHIK BIZNES SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR TRANSFERINI TA'MINLASH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI.....	787
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
WAYS TO IMPROVE PRICING POLICY MECHANISMS OF STATE-OWNED ENTERPRISES.....	792
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
AN'ANAVIY VA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI (MS1H1 SERVO MOTORI MISOLIDA)	798
Pirmatov Nurali Berdiyevich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIK VA LIKVIDLIKNI BOSHQARUV HISOBIGA INTEGRATSIYALASH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI, PROGNOZLASH VA ERTA OGOHLANTIRISH MEXANIZMI.....	803
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TAYYOR MAHSULOT QADRSIZLANISHI HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH: ISHCHI SCHYOTLARINI JORIY ETISHNING METODIK ASOSLARI.....	808
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ РАБОТЫ В МАХАЛЛЯХ.....	812
Kosimjonov Nozimjon Kozimjonovich	
MINTAQALARNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHIDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING AHAMIYATI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI	815
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
TURISTIK XIZMAT BOZORINING MOHIYATI, UNING VAZIFALARI VA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	821
Payazov Murod Maqsudovich, Salimova Mumtozbeqim Jahongir qizi, Shahnoza Xudoyberdiyeva Davlatovna	
CHIGITLI PAXTA TARKIBIDAN YOT ARALASHMALARNI AJRATISH UCHUN QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIYALAR.....	825
Bozorov Dilmurod Bahromjon o'g'li, Jakparov Oltinboy Rustamjon o'g'li	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND GREEN INITIATIVES: A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	830
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
SOLIQ INSTRUMENTLARI ORQALI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	834
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li, Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHI KONSENTRATSIYASINING HUDUDIY TAHLILI: VILOYATLAR VA MAXSUS IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA HERFINDAHL-HIRSCHMAN INDEKSI	839
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	

CHARM-POYABZAL SANOATI TARMOG'INING RIVOJLANISHI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI TO'G'RISIDA.....	847
Azimova Feruza Payziyevna, O. Maxmudov	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA RESURS EHTIYOJLARI.....	852
Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	
KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	858
Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KREDITLASH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	864
Tajimuratova Nelufar Vays qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	
BAHOLANGAN RISKLARGA NISBATAN AUDITORNING HATTI-HARAKATLARI	876
A.Z.Avlokulov	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDİYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA MOLIYAVIY HISOBOTDA OCHIB BERISHNI TAKOMILLASHTIRISH	880
Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	885
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
FIZIK XAVFSIZLIK NAZORATI VA UNI ISPY DASTURI ASOSIDA MONITORING QILISH.....	892
Usmanbayev Doniyorbek Shuxratovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA STRATEGIK MENEJMENTNING AHAMIYATI	902
Bazarbaeva Dildora Ekramjon qizi, Koshanov Abdimurat Azat uli	

O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA STRATEGIK MENEJMENTNING AHAMIYATI

Bazarbaeva Dildora Ekramjon qizi

Nukus davlat texnika universiteti talabasi

E-mail: dildorabazarbaeva@gmail.com

Ilimiy rahbar: Koshanov Abdimurat Azat uli

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil tadqiqotchisi

E-mail: koshanovabdimurat@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tishning mazmun-mohiyati, asosiy yo'nalishlari hamda istiqbollari tahlil qilingan. Shuningdek, ekologik muammolarni kamaytirish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash masalalari yoritilgan. O'zbekiston sharoitida yashil iqtisodiyotga o'tishning huquqiy, iqtisodiy va institutsional asoslari hamda xorijiy tajribalarning ahamiyati ko'rib chiqilgan. Tadqiqotda energiya samaradorligini oshirish, yashil investitsiyalarni jalb etish, chiqindilarni qayta ishlash tizimini rivojlantirish va ekologik xavfsizlikni ta'minlash ustuvor vazifalar sifatida baholangan. Shu bilan birga, yashil iqtisodiyotga o'tish mamlakatning uzoq muddatli iqtisodiy rivojlanishi, aholi farovonligi va ekologik barqarorligini ta'minlashda muhim omil ekanligi asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: yashil iqtisodiyot, ekologik barqarorlik, qayta tiklanuvchi energiya, energiya samaradorligi, yashil investitsiyalar, ekologik xavfsizlik, barqaror rivojlanish, innovatsion texnologiyalar, chiqindilarni qayta ishlash, resurslardan oqilona foydalanish, iqlim o'zgarishi, O'zbekiston iqtisodiyoti.

Abstract. This article analyzes the essence, main directions, and prospects of the transition to a green economy in Uzbekistan. It also highlights issues of reducing environmental problems, the rational use of natural resources, the development of renewable energy sources, and ensuring economic stability. The legal, economic, and institutional foundations of the transition to a green economy in the context of Uzbekistan, as well as the significance of foreign experience, are examined. In the study, priority tasks were identified for improving energy efficiency, attracting "green" investments, developing waste recycling systems, and ensuring environmental safety. At the same time, the transition to a green economy is an important factor in ensuring the country's long-term economic development, public welfare, and environmental sustainability.

Keywords: green economy, environmental sustainability, renewable energy, energy efficiency, green investments, environmental safety, sustainable development, innovative technologies, waste recycling, resource efficiency, resource utilization, climate change, economy of Uzbekistan.

Аннотация. В данной статье анализируются суть, основные направления и перспективы перехода к зеленой экономике в Узбекистане. Также освещены вопросы снижения экологических проблем, рационального использования природных ресурсов, развития возобновляемых источников энергии и обеспечения экономической устойчивости. Рассмотрены правовые, экономические и институциональные основы перехода к зеленой экономике в условиях Узбекистана, а также значение зарубежного опыта. В исследовании в качестве

приоритетных задач оцениваются повышение энергоэффективности, привлечение «зеленых» инвестиций, развитие системы переработки отходов и обеспечение экологической безопасности. В то же время переход к зеленой экономике является важным фактором обеспечения долгосрочного экономического развития страны, благосостояния населения и экологической устойчивости

Ключевые слова: зеленая экономика, экологическая устойчивость, возобновляемая энергия, энергоэффективность, зеленые инвестиции, экологическая безопасность, устойчивое развитие, инновационные технологии, переработка отходов, рациональное использование ресурсов, изменение климата, экономика Узбекистана.

KIRISH

Bugungi kunda jahonda ekologik muammolarning kuchayishi, iqlim o'zgarishi, tabiiy resurslarning kamayib borishi hamda atrof-muhitning ifloslanishi global iqtisodiyot oldiga yangi vazifalarni qo'yimoqda. Ayniqsa, sanoatning jadal rivojlanishi va energiya resurslariga bo'lgan talabning ortishi natijasida ekologik muvozanat buzilib, tabiatga salbiy ta'sir kuchaymoqda. Shu sababli dunyo mamlakatlari iqtisodiy taraqqiyotning yangi modeli sifatida yashil iqtisodiyot konsepsiyasiga katta e'tibor qaratmoqda. Yashil iqtisodiyot iqtisodiy o'sishni ta'minlash bilan bir qatorda ekologik xavfsizlikni mustahkamlash, tabiiy resurslardan samarali foydalanish va aholining yashash sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Yashil iqtisodiyot tushunchasi Birlashgan Millatlar Tashkiloti va boshqa xalqaro tashkilotlar tomonidan ilgari surilgan bo'lib, u ekologik xavfsiz, energiya tejankor va innovatsion iqtisodiy tizimni shakllantirishni anglatadi. Ushbu modelda iqtisodiy rivojlanish atrof-muhitga zarar yetkazmagan holda amalga oshirilishi asosiy tamoyil hisoblanadi. Shu bois ko'plab davlatlar qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish, chiqindilarni kamaytirish, yashil texnologiyalarni joriy etish va ekologik siyosatni takomillashtirishga katta mablag' yo'naltirmoqda.

O'zbekiston ham global ekologik muammolardan chetda emas. Xususan, Orol dengizi fojiasi, suv resurslari taqchilligi, yer degradatsiyasi va atmosfera ifloslanishi mamlakat ekologik holatiga jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, iqtisodiyotning ayrim tarmoqlarida energiya sarfining yuqoriligi ham yashil iqtisodiyotga o'tishni zaruratga aylantirmoqda. Shu sababli keyingi yillarda mamlakatda ekologik barqarorlikni ta'minlash, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish va energiya samaradorligini oshirish bo'yicha keng qamrovli islohotlar amalga oshirilmoqda.

Bugungi kunda O'zbekistonda quyosh va shamol energetikasini rivojlantirish, yashil transport tizimini shakllantirish, ekologik toza ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash hamda chiqindilarni qayta ishlash tizimini takomillashtirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Mamlakatda "Yashil iqtisodiyotga o'tish strategiyasi"ning qabul qilinishi ushbu yo'nalishdagi muhim bosqichlardan biri bo'ldi. Mazkur strategiya iqtisodiy o'sishni ekologik barqarorlik bilan uyg'unlashtirish, energiya samaradorligini oshirish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlashga xizmat qiladi.

Shuningdek, yashil iqtisodiyotga o'tish nafaqat ekologik muammolarni bartaraf etishga, balki yangi ish o'rinlarini yaratish, investitsion jozibadorlikni oshirish va xalqaro iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirishga ham imkon beradi. Ayniqsa, yashil investitsiyalar va innovatsion texnologiyalarni jalb qilish mamlakat iqtisodiyotining raqobatbardoshligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu nuqtai nazardan, O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish istiqbollarni ilmiy jihatdan o'rganish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Mazkur maqolaning maqsadi O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tishning asosiy yo'nalishlari, imkoniyatlari va istiqbollarni tahlil qilish hamda ushbu jarayonning iqtisodiy va ekologik ahamiyatini yoritishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yashil iqtisodiyot konsepsiyasi so'nggi yillarda iqtisodiyot va ekologiya yo'nalishidagi ilmiy tadqiqotlarning muhim obyektiga aylangan. Ushbu tushuncha dastlab xalqaro tashkilotlar, xususan, BMTning Atrof-muhit dasturi (UNEP) tomonidan ilgari surilgan bo'lib, iqtisodiy rivojlanishni ekologik barqarorlik bilan uyg'unlashtirish g'oyasiga asoslanadi. Ilmiy manbalarda yashil iqtisodiyot inson farovonligini oshirish bilan birga ekologik xavflarni kamaytirishga xizmat qiluvchi iqtisodiy model sifatida talqin qilinadi.

Xorijiy olimlar tomonidan yashil iqtisodiyotning nazariy va amaliy jihatlari keng o'rganilgan. Jumladan, Jozef Stiglitz, Nikolas Stern va Herman Deyli kabi iqtisodchi olimlar iqtisodiy o'sishning ekologik cheklovlarini tahlil qilib, barqaror rivojlanish tamoyillarini asoslab berganlar. Ularning tadqiqotlarida energiya samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish va yashil investitsiyalarni kengaytirish iqtisodiy taraqqiyotning asosiy omili sifatida ko'rsatib o'tilgan. Ayniqsa, Nikolas Sternning iqlim o'zgarishi bo'yicha tadqiqotlari ekologik muammolar iqtisodiyotga katta zarar yetkazishini va ularni bartaraf etish uchun davlat siyosatini kuchaytirish zarurligini ta'kidlaydi.

UNEP, Jahon banki va Xalqaro energetika agentligi tomonidan tayyorlangan hisobotlarda yashil iqtisodiyotning asosiy yo'nalishlari sifatida energiya tejankor texnologiyalarni joriy etish, chiqindilarni qayta ishlash tizimini rivojlantirish hamda ekologik xavfsizlikni ta'minlash masalalari ko'rsatib o'tilgan. Ushbu manbalarda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish iqtisodiy samaradorlikni oshirish bilan bir qatorda atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirishi ilmiy asoslangan.

Mahalliy olimlarning ilmiy ishlarida ham O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish masalalari alohida o'rin egallaydi. O'zbekiston iqtisodchi olimlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda mamlakatning tabiiy resurs salohiyati, ayniqsa, quyosh energiyasidan foydalanish imkoniyatlari yuqori ekani ta'kidlangan. Shu bilan birga, respublikada suv resurslaridan samarali foydalanish, qishloq xo'jaligida ekologik texnologiyalarni joriy etish va sanoatda energiya tejankor usullarni keng qo'llash zarurligi qayd etilgan.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, yashil iqtisodiyotga o'tish bo'yicha ilmiy qarashlar asosan ekologik muammolarni kamaytirish va iqtisodiy samaradorlikni oshirishga qaratilgan. Biroq ayrim tadqiqotlarda rivojlanayotgan davlatlarda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida moliyaviy resurslarning yetishmasligi, texnologik imkoniyatlarning cheklanganligi va institutsional muammolar mavjudligi ham ko'rsatib o'tilgan. Shu sababli O'zbekiston sharoitida yashil iqtisodiyotga o'tish istiqbollarini chuqur o'rganish va milliy iqtisodiyotga mos mexanizmlarni ishlab chiqish muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Bundan tashqari, ilmiy manbalarda yashil iqtisodiyotning ijtimoiy jihatlariga ham alohida e'tibor qaratilgan. Xususan, yashil iqtisodiyotni rivojlantirish orqali yangi ish o'rinlari yaratish, aholining ekologik madaniyatini oshirish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish mumkinligi ta'kidlanadi. Shu nuqtai nazardan, yashil iqtisodiyot nafaqat iqtisodiy model, balki jamiyatning ekologik ongini shakllantiruvchi muhim omil sifatida ham baholanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotni amalga oshirish jarayonida ilmiy bilishning bir qator zamonaviy usullaridan foydalanildi. Tadqiqotning metodologik asosini iqtisodiy tahlil, statistik kuzatish, taqqoslash, tizimli yondashuv va umumlashtirish usullari tashkil etdi. Ushbu usullar orqali O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish istiqbollari, mavjud imkoniyatlar va muammolar har tomonlama o'rganildi.

Tadqiqot davomida, avvalo, yashil iqtisodiyot konsepsiyasining nazariy asoslari o'rganildi va xorijiy hamda mahalliy olimlarning ilmiy ishlari tahlil qilindi. Bunda ilmiy adabiyotlarni o'rganish va kontent-tahlil usullaridan foydalanildi. Ushbu usullar orqali yashil iqtisodiyotning mohiyati, tamoyillari va iqtisodiy rivojlanishdagi ahamiyati aniqlashtirildi.

Statistik va tahliliy ma'lumotlar asosida O'zbekiston iqtisodiyotida energiya iste'moli, qayta tiklanuvchi energiya manbalari va ekologik ko'rsatkichlar o'rganildi. Tadqiqotda davlat statistika ma'lumotlari, xalqaro tashkilotlarning hisobotlari va iqtisodiy ko'rsatkichlardan foydalanildi. Statistik ma'lumotlarni tahlil qilish orqali mamlakatda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonining hozirgi holati va rivojlanish tendensiyalari baholandi.

Taqqoslash usuli asosida O'zbekistonning yashil iqtisodiyot bo'yicha olib borayotgan siyosati rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlar tajribasi bilan solishtirildi. Ayniqsa, Janubiy Koreya, Germaniya, Xitoy va Birlashgan Arab Amirliklari kabi davlatlarning ekologik siyosati hamda yashil texnologiyalarni joriy etish bo'yicha tajribasi tahlil qilindi. Ushbu yondashuv O'zbekiston uchun samarali bo'lishi mumkin bo'lgan mexanizmlarni aniqlash imkonini berdi.

Tizimli yondashuv usuli orqali yashil iqtisodiyotning iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy jihatlari o'zaro bog'liq holda ko'rib chiqildi. Mazkur usul yordamida iqtisodiy o'sish, energiya samaradorligi, ekologik xavfsizlik va aholi farovonligi o'rtasidagi bog'liqlik tahlil qilindi. Shu bilan birga, yashil iqtisodiyotga o'tishda davlat siyosati, investitsiya muhiti va innovatsion texnologiyalarning o'rnini baholandi.

Tadqiqotda prognozlash usullaridan ham foydalanildi. Ushbu usul orqali kelgusida O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish hajmi, energiya samaradorligi darajasi va yashil investitsiyalar oqimining ortishi bilan bog'liq istiqbolli ko'rsatkichlar tahlil qilindi. ahliliy yondashuvlar kelgusida yashil iqtisodiyot mamlakatning ekologik barqaror rivojlanishida muhim omil bo'lishi mumkinligini ko'rsatadi.

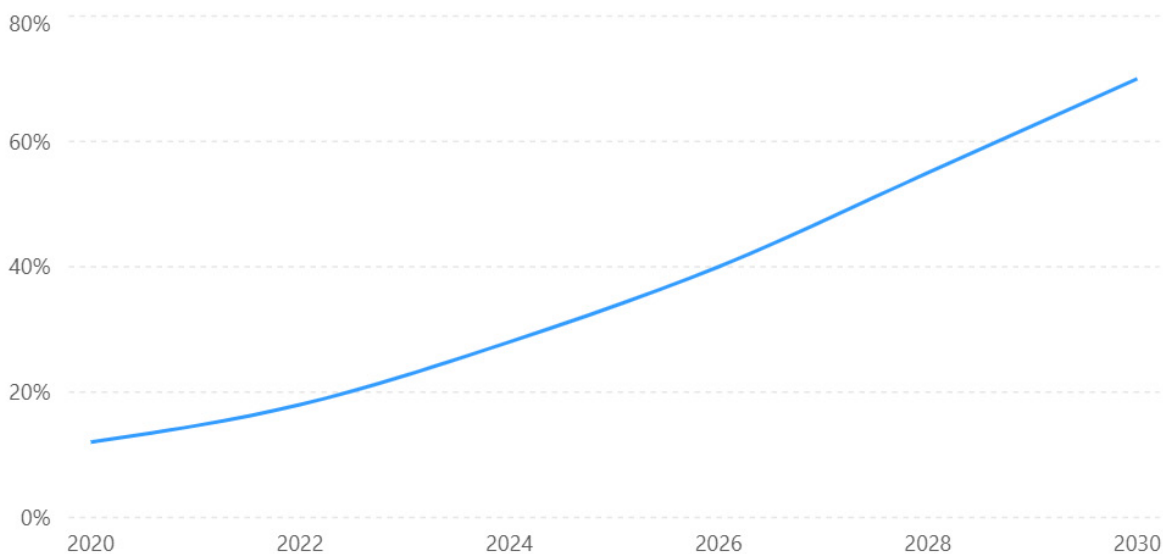
Shuningdek, tadqiqot jarayonida induksiya va deduksiya usullaridan foydalanildi. Induksiya usuli yordamida alohida iqtisodiy va ekologik holatlar asosida umumiy xulosalar shakllantirilgan bo'lsa, deduksiya usuli orqali umumiy nazariy qarashlardan kelib chiqib, O'zbekiston iqtisodiyotidagi aniq holatlar tahlil qilindi.

Mazkur metodologik yondashuvlar tadqiqotning ilmiy asoslanganligini ta'minlash bilan birga, O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish istiqbollarini kompleks ravishda baholash imkonini berdi.

● Boshqa yo'nalishlar
 ● Ekologik transport
 ● Energiya tejamlor texnologiyalar
● Qayta ishlash sanoati
 ● Quyosh energetikasi
 ● Shamol energetikasi

1-rasm. O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tishda ustuvor yo'nalishlarning taxminiy ulushi, foizda¹

2-rasm. O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya va yashil investitsiyalar rivojlanish prognozi, 2020–2030-yillar²

1 Manba: Muallif tomonidan O'zbekiston Respublikasining yashil iqtisodiyotga o'tish strategiyasi, xalqaro tashkilotlar ma'lumotlari hamda ilmiy manbalar asosida shakllantirildi.

2 Manba: Muallif tomonidan xalqaro tashkilotlar ma'lumotlari va O'zbekistonning yashil energetika bo'yicha strategik yo'nalishlari asosida shakllantirildi.

Jadval: O'zbekistonda yashil iqtisodiyotning asosiy istiqbollari

Yo'nalish	Amalga oshirilayotgan ishlar	Kutilayotgan natija
Quyosh energetikasi	Quyosh elektr stansiyalarini qurish	Elektr energiyasi ishlab chiqarish hajmi oshadi
Shamol energetikasi	Shamol parklarini tashkil etish	Atmosferaga chiqadigan zararli gazlar kamayadi
Ekologik transport	Elektromobillarni joriy etish	Yoqilg'i sarfi va havoning ifloslanishi kamayadi
Energiya tejankor texnologiyalar	Zamonaviy texnologiyalarni ishlab chiqarishga kiritish	Energiya sarfi qisqaradi
Chiqindilarni qayta ishlash	Qayta ishlash korxonalarini ko'paytirish	Ekologik muammolar kamayadi
Yashil investitsiyalar	Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish	Iqtisodiy o'sish va yangi ish o'rinlari yaratiladi

1-jadval. O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning asosiy istiqbolli yo'nalishlari³

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish ekologik barqarorlikni ta'minlash, energiya samaradorligini oshirish va iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish va ekologik texnologiyalarni rivojlantirish kelajakda mamlakat iqtisodiyotining asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lib xizmat qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish uchun katta iqtisodiy va tabiiy salohiyat mavjud. Ayniqsa, mamlakatning quyoshli kunlari sonining ko'pligi qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish uchun qulay imkoniyat yaratadi. O'zbekiston Markaziy Osiyoda quyosh energiyasi salohiyati yuqori bo'lgan davlatlardan biri hisoblanadi. Shu sababli keyingi yillarda quyosh va shamol elektr stansiyalarini qurish bo'yicha yirik investitsiya loyihalari amalga oshirilmoqda. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish elektr energiyasi ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish, energiya xavfsizligini mustahkamlash hamda atmosfera ifloslanishini qisqartirishga xizmat qiladi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, mamlakatda energiya resurslaridan foydalanish samaradorligi hali yetarli darajada emas. Ayrim sanoat korxonalarida eskirgan texnologiyalarning saqlanib qolishi energiya sarfining ortishiga olib kelmoqda. Natijada ishlab chiqarish xarajatlari oshib, atrof-muhitga zararli moddalar chiqarilishi ko'paymoqda. Shu bois energiya tejankor texnologiyalarni joriy etish yashil iqtisodiyotga o'tishning asosiy yo'nalishlaridan biri ekanligi aniqlandi. Zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali energiya sarfini kamaytirish va ishlab chiqarish samaradorligini oshirish mumkinligi tadqiqot natijalarida o'z aksini topdi.

Tadqiqot natijalari ekologik muammolar iqtisodiy rivojlanishga ham bevosita ta'sir ko'rsatishini ko'rsatdi. Xususan, Orolbo'yi hududida ekologik barqarorlikni ta'minlash, suv resurslaridan samarali foydalanish hamda yer unumdorligini saqlash qishloq xo'jaligi salohiyatini oshirishning muhim yo'nalishlaridan hisoblanadi. Mazkur chora-tadbirlar oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlash va aholi salomatligini muhofaza qilishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli suv resurslaridan oqilona foydalanish, tomchilatib sug'orish texnologiyalarini keng joriy

3 Manba: Muallif tomonidan milliy strategik hujjatlar va ilmiy manbalar asosida shakllantirildi.

etish va ekologik xavfsizlikni ta'minlash muhim vazifa ekanligi aniqlandi.

Shuningdek, tadqiqot davomida yashil investitsiyalarning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rnini ham baholandi. Natijalarga ko'ra, ekologik toza texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan investitsiyalar sanoatning modernizatsiyalashuviga va yangi ish o'rinlari yaratilishiga xizmat qiladi. Ayniqsa, qayta tiklanuvchi energiya, chiqindilarni qayta ishlash va ekologik transport tizimlarini rivojlantirish iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishini ta'minlaydi. Shu bilan birga, yashil investitsiyalar xalqaro moliyaviy tashkilotlar bilan hamkorlikni kuchaytirish va xorijiy kapitalni jalb etishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

2-jadval. O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonining ustuvor yo'nalishlari va kutilayotgan natijalari⁴

Yo'nalish	Amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar	Kutilayotgan natijalar	Iqtisodiy samarasi
Qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish	Quyosh va shamol elektr stansiyalarini qurish	Elektr energiyasi ishlab chiqarishda ekologik toza manbalar ulushi oshadi	Energiya importiga qaramlik kamayadi
Energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish	Korxonalar va uy-joylarda energiya samaradorligini oshirish	Elektr va gaz sarfi qisqaradi	Xarajatlar kamayadi va ishlab chiqarish samaradorligi oshadi
Ekologik transport tizimini rivojlantirish	Elektrobus va elektromobillardan foydalanishni kengaytirish	Atmosferaga chiqariladigan zararli gazlar kamayadi	Transport xarajatlari qisqaradi
Yashil qishloq xo'jaligini rivojlantirish	Suv tejovchi texnologiyalar va organik mahsulotlar ishlab chiqarish	Yer va suv resurslaridan oqilona foydalanish ta'minlanadi	Qishloq xo'jaligi mahsulotlari sifatini va eksport salohiyatini oshiradi
Chiqindilarni qayta ishlash tizimini takomillashtirish	Maishiy va sanoat chiqindilarini saralash va qayta ishlash	Atrof-muhit ifloslanishi kamayadi	Qo'shimcha xomashyo va yangi ish o'rinlari yaratiladi
Yashil investitsiyalarni jalb qilish	Xalqaro ekologik loyihalar va grantlarni kengaytirish	Innovatsion texnologiyalar rivojlanadi	Investitsion faollik va iqtisodiy o'sish kuchayadi

Jadval natijalariga ko'ra, O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayoni iqtisodiy o'sishni ta'minlash bilan birga, ekologik barqarorlikni ham mustahkamlaydi. Energiya samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish hamda ekologik texnologiyalarni joriy etish kelgusida mamlakatning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Tahlillar asosida aniqlanishicha, O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish bo'yicha huquqiy va institutsional baza bosqichma-bosqich shakllanmoqda. Mamlakatda ekologik siyosatni takomillashtirish, qayta tiklanuvchi energiyani rivojlantirish va energiya samaradorligini oshirishga qaratilgan davlat dasturlari qabul qilingan. Ayni paytda ayrim hududlarda ekologik infratuzilmani bosqichma-bosqich takomillashtirish, moliyaviy imkoniyatlarni kengaytirish hamda aholining ekologik madaniyatini oshirish ushbu jarayon samaradorligini yanada kuchaytirishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, tadqiqot natijalari yashil iqtisodiyotga o'tish aholi bandligini oshirishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatdi. Yashil texnologiyalar, ekologik qurilish, chiqindilarni qayta ishlash va ekologik turizm sohalarining rivojlanishi yangi kasb va mutaxassisliklarning paydo bo'lishiga sabab bo'lmoqda. Bu esa aholining daromadlarini oshirish va turmush sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Tadqiqot davomida xorijiy tajribalar ham o'rganildi va rivojlangan davlatlarda yashil iqtisodiyotning iqtisodiy samaradorlikni oshirishdagi muhim roli aniqlandi. Ayniqsa, Germaniya, Janubiy Koreya va Xitoy tajribasi qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan keng foydalanish hamda davlat tomonidan ekologik loyihalarni qo'llab-quvvatlash muhim natijalar berishini ko'rsatdi. Ushbu tajribalar O'zbekiston uchun ham muhim amaliy ahamiyatga ega ekanligi ta'kidlandi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, yashil iqtisodiyotga o'tish O'zbekistonning uzoq muddatli iqtisodiy va ekologik barqaror rivojlanishini ta'minlashdagi eng muhim strategik yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Zamonaviy sharoitda

4 Manba: Muallif tomonidan yashil iqtisodiyotga oid milliy va xalqaro manbalar asosida shakllantirildi.

tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, ekologik xavfsizlikni ta'minlash va iqtisodiy o'sishni uyg'unlashtirish davlat siyosatining ustuvor vazifasiga aylanmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, mamlakatda yashil iqtisodiyotga o'tish uchun yetarli tabiiy, iqtisodiy va institutsional imkoniyatlar mavjud.

O'zbekistonning quyosh va shamol energiyasi bo'yicha yuqori salohiyatga ega ekanligi qayta tiklanuvchi energiya manbalarini keng rivojlantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, energiya samaradorligini oshirish, sanoat korxonalarini modernizatsiya qilish va ekologik texnologiyalarni joriy etish iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, energiya tejamkor texnologiyalarni qo'llash nafaqat iqtisodiy xarajatlarni kamaytiradi, balki atmosfera ifloslanishini qisqartirish va ekologik holatni yaxshilashga ham yordam beradi.

Mamlakatda mavjud ekologik muammolar, xususan, Orol dengizi bilan bog'liq inqiroz, suv tanqisligi va yer degradatsiyasi yashil iqtisodiyotga o'tishni yanada dolzarb masalaga aylantirmoqda. Shu sababli ekologik xavfsizlikni ta'minlash, suv resurslaridan samarali foydalanish va chiqindilarni qayta ishlash tizimini rivojlantirish ustuvor vazifalardan biri bo'lib qolmoqda. Ayniqsa, qishloq xo'jaligida suvni tejavchi texnologiyalarni keng joriy etish kelajakda oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlashda muhim omil bo'ladi.

Tadqiqot natijalari yashil investitsiyalarni jalb qilish iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishini ta'minlashini ko'rsatdi. Xorijiy investitsiyalar va xalqaro moliyaviy tashkilotlar bilan hamkorlik ekologik loyihalarni moliyalashtirish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shu bilan birga, yashil iqtisodiyot yangi ish o'rinlari yaratish, aholi bandligini oshirish va ijtimoiy farovonlikni yaxshilashga ham xizmat qiladi.

Shuningdek, yashil iqtisodiyotga o'tishda aholining ekologik madaniyatini oshirish muhim ahamiyatga ega. Ekologik ta'limni rivojlantirish, aholida tabiatga ehtiyotkorona munosabatni shakllantirish va ekologik ongni kuchaytirish ushbu jarayonning samaradorligini oshiradi. Chunki yashil iqtisodiyot faqat davlat siyosati bilan emas, balki jamiyatning ekologik mas'uliyati va faol ishtiroki orqali ham rivojlanadi.

Kelgusida O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonini jadallashtirish uchun quyidagi yo'nalishlarga alohida e'tibor qaratish maqsadga muvofiq:

- qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish hajmini oshirish;
- energiya tejamkor texnologiyalarni keng joriy etish;
- ekologik xavfsiz transport tizimini rivojlantirish;
- chiqindilarni qayta ishlash infratuzilmasini takomillashtirish;
- yashil investitsiyalarni rag'batlantirish;
- ekologik ta'lim va madaniyatni rivojlantirish.

Umuman olganda, yashil iqtisodiyotga o'tish O'zbekiston uchun nafaqat ekologik zarurat, balki iqtisodiy taraqqiyotning yangi bosqichi sifatida ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu yo'nalishdagi islohotlarning izchil amalga oshirilishi mamlakatning barqaror rivojlanishi, ekologik xavfsizligi va xalqaro maydondagi iqtisodiy raqobatbardoshligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2019–2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining 'yashil' iqtisodiyotga o'tish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi 2019-yil 4-oktabrdagi PQ-4477-son qarori. – <https://lex.uz/docs/-4539502>
2. O'zbekiston Respublikasining "Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish to'g'risida"gi 2019-yil 21-maydagi O'RQ-539-son Qonuni. – <https://lex.uz/uz/docs/-4346831>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Energiya tejavchi texnologiyalarni joriy qilish va kichik quvvatli qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 2022-yil 9-sentabrdagi PF-220-son Farmoni. – <https://lex.uz/docs/-6189000>
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasining 'yashil' iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 2022-yil 2-dekabrdagi PQ-436-son qarori. <https://lex.uz/ru/docs/-6303230>
5. Vahobov A.V., Xajibakiyev Sh.X. va boshqalar. **Yashil iqtisodiyot: darslik**. – Toshkent: Universitet, 2020. – 262 b.
6. UNEP. **Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication**. – Nairobi: United Nations Environment Programme, 2011.
7. World Bank. **Inclusive Green Growth: The Pathway to Sustainable Development**. – Washington, DC: World Bank, 2012.
8. Stern N. **The Economics of Climate Change: The Stern Review**. – Cambridge: Cambridge University Press, 2007.
9. Daly H. **Ecological Economics and Sustainable Development: Selected Essays of Herman Daly**. – Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2007.
10. International Energy Agency. **World Energy Outlook 2023**. – Paris: IEA, 2023.

11. OECD. **Green Growth Indicators 2017**. – Paris: OECD Publishing, 2017.
12. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. **O‘zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy holati bo‘yicha statistik ma‘lumotlar**. – Toshkent, 2024. – <https://stat.uz>
13. O‘zbekiston Respublikasi Barqaror rivojlanish maqsadlari portali. **Sustainable Development Goals in the Republic of Uzbekistan**. – Toshkent, 2023. – <https://nsdg.stat.uz>

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100